

Thực hiện tốt tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ cán bộ người dân tộc thiểu số

THẢO XUÂN SÙNG*

Tư tưởng xây dựng cán bộ của Chủ tịch Hồ Chí Minh thể hiện sâu sắc tình cảm yêu thương, ân cần, sự gắn bó ruột thịt của một vị lãnh tụ vĩ đại nhưng rất gần gũi đối với cán bộ và đồng bào các dân tộc, thể hiện sự kết hợp biện chứng đức, trí, thể, mỹ một cách toàn diện để giúp cán bộ phát triển tất cả các mặt tư tưởng, chính trị, kiến thức chuyên môn, nghiệp vụ, tâm sinh lý và tác phong dân vận. Tư tưởng của Người về xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ các dân tộc thiểu số ở nước ta được trình bày một cách dễ hiểu, rõ ràng, gần gũi, thân thương với cán bộ và đồng bào.

Lựa chọn và xây dựng cán bộ theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhận thức rõ rệt vị trí, vai trò quan trọng của cán bộ, mọi công việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hay kém. Để xây dựng được một đội ngũ cán bộ có đức và có tài thực sự, Người coi “huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng”. Người cùng Đảng Cộng sản Việt Nam tiến hành công tác xây dựng đội ngũ cán bộ theo một phương pháp khoa học và tiên tiến, bao gồm việc xác định đường lối, chính sách cán bộ; huấn luyện, đào tạo cán bộ; lựa chọn cán bộ, dạy

cán bộ và dùng cán bộ; làm tốt chính sách cán bộ và giúp đỡ cán bộ. Theo Người, “Đảng phải nuôi dạy cán bộ, như người làm vườn vun trồng những cây cối quý báu. Phải trân trọng nhân tài, trọng cán bộ, trọng mỗi một người có ích cho công việc chung của chúng ta”⁽¹⁾.

Trong việc lựa chọn và xây dựng đội ngũ cán bộ, Người chỉ rõ năm mẫu người tiêu biểu: Những người đã tỏ ra rất trung thành và hăng hái trong công việc, trong lúc đấu tranh; những người liên lạc mật thiết với dân chúng, hiểu biết dân chúng, luôn chú ý đến lợi ích của dân

chúng, được dân chúng tin cậy và nhận cán bộ đó là người lãnh đạo của họ; những người có thể phụ trách giải quyết các vấn đề, có sáng kiến kiên quyết, gan góc không sợ khó khăn, khi thất bại không hoang mang và khi thắng lợi không kiêu ngạo; những người luôn giữ kỷ luật; những người có trình độ văn hóa, ham nghiên cứu lý luận chính trị và nghề nghiệp, gắn lý luận với kinh

* Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Dân vận Trung ương

(1) Hồ Chí Minh: *Tư cách người cách mạng*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2013, tr. 69

Các đại biểu là người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số Tây Nguyên dự Hội nghị Biểu dương các cá nhân, chức sắc tôn giáo tiêu biểu tại Tây Nguyên được tổ chức tại thành phố Buôn Ma Thuột (tỉnh Đắk Lắk), ngày 9-3-2015

NGUỒN: VTV4, VTVVN

nghiệm thực tế, lý luận thiết thực và bổ ích.

Từ những mẫu người cán bộ tiêu biểu nêu trên, Người yêu cầu phải sửa chữa ngay những khuyết điểm, đó là: “Trong Đảng ta, có những nơi thường dùng những người văn hay nói khéo, nhưng không làm được việc, không ra tranh đấu. Mà những đồng chí viết không hay nói không thạo nhưng rất trung thành, hăng hái, rất gần gũi quần chúng, thì bị dìm xuống”⁽²⁾. Để sửa chữa những khuyết điểm đó, Người chỉ rõ: “Chúng ta phải tẩy sạch các bệnh kiêu ngạo, bệnh hẹp

hòi, bệnh bao biện”⁽³⁾, phải chú ý làm tốt năm việc là: “Hiểu biết cán bộ, Khéo dùng cán bộ, Cát nhắc cán bộ, Thương yêu cán bộ, Phê bình cán bộ”⁽⁴⁾ và phải thực hiện tốt năm cách sử dụng cán bộ có hiệu quả là chỉ đạo, nâng cao, kiểm tra, cải tạo “thuyết phục”, giúp đỡ cán bộ điều kiện sinh sống đầy đủ để làm việc cho cách mạng, tức là phải thực hiện tốt chính sách cán bộ và hiểu biết cán bộ.

Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ phương pháp luận để hiểu biết cán bộ là: “nhận xét cán bộ không nên chỉ xét ngoài mặt, chỉ xét một lúc, một

việc, mà phải xét kỹ cả toàn bộ công việc của cán bộ”⁽⁵⁾. Lúc dùng cán bộ, nhiều lãnh đạo phạm vào những chứng bệnh, như ham dùng người là con, anh em quen biết, bầu bạn, cho họ là chắc chắn hơn người ngoài; ham dùng những kẻ khéo nịnh hót mình, mà chán ghét những người chính trực; ham dùng những người tính tình hợp với mình, tránh những người tính tình không hợp với mình; do đó “kết quả những người kia đã làm bậy, mình

(2), (3), (4), (5) Hồ Chí Minh: *Sdd*, tr. 72, 74, 75

cũng cứ bao dung, che chở, bảo hộ, khiến cho chúng càng ngày càng hư hỏng. Đối với những người chính trực thì bởi lòng tìm vết để trả thù. Như thế, cố nhiên là hỏng cả công việc của Đảng, hỏng cả danh giá của người lãnh đạo”⁽⁶⁾.

Theo chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh, dùng cán bộ đúng là: “Mình phải có độ lượng vĩ đại thì mới có thể đối với cán bộ một cách chí công vô tư, không có thành kiến, khiến cho cán bộ khỏi bị bỏ rơi. Phải có tinh thần rộng rãi, mới có thể gần gũi những người mình không ưa. Phải có tính chịu khó dạy bảo, mới có thể nâng đỡ những đồng chí còn kém, giúp cho họ tiến bộ. Phải sáng suốt, mới khỏi bị bợn vu vơ bao vây, mà cách xa cán bộ tốt. Phải có thái độ vui vẻ, thân mật, các đồng chí mới vui lòng gần gũi mình”⁽⁷⁾. Để cán bộ làm được việc, yên tâm làm việc và vui thú làm việc, phải khiến cho cán bộ cả gan nói, cả gan đề ra ý kiến và khiến cho cán bộ có gan phụ trách, có gan làm việc, phải nghe và phải hỏi ý kiến của cấp dưới. Đồng thời, phải có gan cất nhắc cán bộ, “Cất nhắc cán bộ, phải vì công tác, tài năng, vì cố động cho đồng chí khác thêm hăng hái”⁽⁸⁾ và “sau khi đã cất nhắc phải giúp đỡ họ, khuyên gắng họ, vun trồng lòng tự tin, tự

trọng của họ. Ai cũng có lòng tự trọng, tự tin. Không có lòng tự trọng, tự tin là người vô dụng”⁽⁹⁾. Phải thương yêu cán bộ, thương yêu cán bộ “là giúp họ học tập thêm, tiến bộ thêm”⁽¹⁰⁾. Cho nên, cán bộ, đảng viên, nhất là những người lãnh đạo, quản lý phải luôn tự học tập, rèn luyện để có đủ tư cách của một đảng cách mạng chân chính, một đảng “làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng”⁽¹¹⁾. Vì vậy, đào tạo, bồi dưỡng, giúp đỡ sử dụng và phát triển được một đội ngũ cán bộ bao gồm các loại cán bộ biết “tôn trọng nhau, giúp đỡ nhau, học lẫn nhau, đoàn kết chặt chẽ với nhau”⁽¹²⁾, bổ sung cho nhau cùng hoàn thành nhiệm vụ là một trong những nội dung tư tưởng quan trọng nhất trong toàn bộ hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh.

Để thực hiện thắng lợi đường lối, chính sách vận động các dân tộc thiểu số của Đảng, vì mục đích đoàn kết các dân tộc và giúp đỡ các dân tộc thiểu số tiến bộ về mọi mặt, theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, phải rất chú trọng đào tạo cán bộ dân tộc thiểu số cả ba mặt: chính trị, văn hóa và nghiệp vụ. Người luôn nhắc nhở cán bộ địa phương, dân tộc, phải cố gắng học tập, đoàn kết chặt chẽ với cán bộ

xuôi lên công tác, tránh tư tưởng dân tộc hẹp hòi; phải ra sức bồi dưỡng, giáo dục và cất nhắc cán bộ địa phương, cán bộ dân tộc. Dù lúc đầu cán bộ địa phương, cán bộ dân tộc thiếu số trình độ còn hạn chế, kinh nghiệm ít, công tác chưa tốt, cán bộ lãnh đạo phải dìu dắt họ, giúp đỡ họ, lâu ngày chắc chắn họ sẽ tiến bộ. Cán bộ tỉnh, huyện phải thường xuyên đi đến xã, nắm một nơi để chỉ đạo riêng, trao đổi kinh nghiệm cho nhau, phải đi đúng đường lối của Đảng. Cán bộ từ trên xuống dưới đều là dây tổ của nhân dân, không phải là vua, là quan như ngày trước mà đề đầu cưỡi cổ nhân dân và phải tích cực học tập, rèn luyện đạo đức cần, kiệm, liêm, chính.

Theo Người, muốn vậy, các cấp bộ đảng phải thi hành đúng chính sách dân tộc, thực sự đoàn kết, bình đẳng, tương trợ giữa các dân tộc và “phải có quyết tâm củng cố Đảng, củng cố chi bộ, tăng cường đoàn kết nội bộ, nâng cao trình độ chính trị, tư tưởng, văn hóa, nghiệp vụ cho các đảng viên, cán bộ. Cần chú ý kết nạp

(6), (7), (8), (9), (10) Hồ Chí Minh: *Sđd*, tr. 76, 77, 79, 80 - 81, 81

(11), (12) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995, t. 5, tr. 249, 237

thêm đảng viên các dân tộc và nữ đảng viên để mở rộng hàng ngũ Đảng, đồng thời chú ý củng cố và phát triển Đoàn Thanh niên Lao động. Đảng viên, đoàn viên phải gương mẫu trong việc đoàn kết, học tập, công tác"⁽¹³⁾. Cán bộ, đảng viên các dân tộc phải đoàn kết, làm hạt nhân đoàn kết các dân tộc vì Chính phủ là Chính phủ dân chủ, "chế độ ta là chế độ dân chủ, Đảng và Chính phủ ta chỉ lo phục vụ lợi ích của nhân dân. Đồng bào tất cả các dân tộc, không phân biệt lớn nhỏ, phải thương yêu giúp đỡ lẫn nhau, phải đoàn kết chặt chẽ như anh em một nhà, để cùng nhau xây dựng Tổ quốc chung, xây dựng chủ nghĩa xã hội làm cho tất cả các dân tộc được hạnh phúc, ấm no"⁽¹⁴⁾.

Coi trọng xây dựng đội ngũ cán bộ người dân tộc thiểu số theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Tư tưởng Hồ Chí Minh về việc coi trọng xây dựng đội ngũ cán bộ người dân tộc thiểu số được quán triệt, thể hiện sâu sắc trong Chính cương vắn tắt, Sách lược vắn tắt, Lời kêu gọi của Nguyễn Ái Quốc, Luận cương chính trị tháng 10-1930, Nghị quyết "về công tác trong các dân tộc thiểu số" của Đại hội I của Đảng (ngày 28-3-1935), các bài viết, bài nói, bức thư

của Chủ tịch Hồ Chí Minh, các nghị quyết, chỉ thị của Đảng ta với năm quan điểm và giải pháp chủ yếu, đã, đang và luôn được Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Ban Bí thư lãnh đạo thực hiện một cách nghiêm túc.

Trước hết, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn khẳng định xây dựng đội ngũ cán bộ người dân tộc thiểu số vững mạnh là một nhiệm vụ mấu chốt để thực hiện quyền bình đẳng dân tộc, đoàn kết nội bộ dân tộc, đoàn kết các dân tộc, đưa phong trào cách mạng ở miền núi tiến lên mạnh mẽ và vững chắc.

Thứ hai, trong xây dựng đội ngũ cán bộ ở vùng dân tộc thiểu số, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đòi hỏi phải coi trọng cả cán bộ dân tộc thiểu số và cán bộ dân tộc Kinh, cán bộ dân tộc thiểu số đông người và cán bộ dân tộc thiểu số ít người, kết hợp tốt và đoàn kết tốt hai lực lượng ấy trong một đội ngũ thống nhất phục vụ sự nghiệp cách mạng của nhân dân.

Thứ ba, trong xây dựng đội ngũ cán bộ người dân tộc thiểu số, phải kết hợp chặt chẽ giữa tạo nguồn cán bộ với phát hiện cán bộ trưởng thành từ trong thực tiễn hoạt động phong trào của quần chúng và thực tiễn chiến đấu, bảo vệ Tổ quốc.

Thứ tư, công tác xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ dân tộc thiểu số phải kết hợp chặt chẽ với công tác xây dựng, củng cố hệ thống chính trị và phát triển Đảng ở vùng dân tộc thiểu số.

Thứ năm, công tác tạo nguồn quy hoạch, đào tạo và xây dựng đội ngũ cán bộ dân tộc thiểu số phải được đặt trong quy hoạch tổng thể chiến lược xây dựng đội ngũ cán bộ quốc gia, vì lợi ích của đồng bào dân tộc thiểu số và vì sự nghiệp cách mạng của cả nước.

Tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã, đang và sẽ luôn là kim chỉ nam đối với công tác xây dựng đội ngũ cán bộ nói chung, cán bộ dân tộc thiểu số nói riêng từ khâu tạo nguồn, đào tạo và bồi dưỡng, bố trí sử dụng và thực hiện chính sách cán bộ, hình thành quan điểm và phương pháp công tác cán bộ. Quá trình thực hiện những quan điểm và giải pháp của Đảng ta về xây dựng đội ngũ cán bộ dân tộc thiểu số cũng chính là quá trình thực hiện nghiêm túc những lời chỉ dẫn quý báu của Chủ tịch Hồ Chí Minh ■

(13) Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t. 9, tr. 457

(14) Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t. 10, tr. 282